

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

1. Politikas mērķis

- 1.1. *Latvenergo* koncerna (turpmāk – Koncerns) Risku vadības politikas (turpmāk – Politika) mērķis ir noteikt vienotus risku pārvaldības pamatprincipus un atbildību sadalījumu Koncernā, lai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu būtiskākos Koncerna darbību negatīvi ietekmējošos faktorus, nodrošinot Koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu, veiksmīgu attīstību un samazinot potenciālos zaudējumus un/vai reputācijas kaitējumu.
- 1.2. Politikā noteiktie principi atbilst starptautiskajai risku pārvaldības labākajai praksei un Latvijas Republikā saistošajiem tiesību aktiem.

2. Politikas darbības mērogs

- 2.1. Politika attiecas uz AS "Latvenergo" un kapitālsabiedrībām, kuru visas akcijas/kapitāla daļas pieder AS "Latvenergo" (turpmāk – Koncerna kapitālsabiedrības).
- 2.2. Attiecībā uz elektroenerģijas [pārvades] sistēmas īpašnieku un sadales sistēmas operatoru, šī Politika tiek piemērota – tiktāl, ciktāl tā nav pretrunā ar normatīvajos aktos noteiktajām elektroenerģijas [pārvades] sistēmas īpašnieka un sadales sistēmas operatora neatkarības prasībām.
- 2.3. Ārvalstīs reģistrētajām kapitālsabiedrībām, kuru visas akcijas/kapitāla daļas pieder AS "Latvenergo" šīs politikas principi tiek piemēroti tiktāl, kamēr tie nav pretrunā ar attiecīgās valsts likumiem.
- 2.4. Politika nosaka vispārējos risku pārvaldības pamatelementus un principus, to mijiedarbību un integrāciju Koncerna procesos.
- 2.5. Precīzu procesu norisi, kā arī pienākumu un atbildību sadalījumu risku pārvaldības pasākumu ietvaros nosaka Koncerna kapitālsabiedrību risku vadības noteikumi, metodikas u.c. normatīvie dokumenti.
- 2.6. Īstenojot risku pārvaldību, Koncerns iedala riskus šādās grupās:
  - 2.6.1. stratēģiskie riski;
  - 2.6.2. darbības riski;
  - 2.6.3. finanšu riski;
  - 2.6.4. juridiskie un atbilstības riski;
  - 2.6.5. krāpšanas un korupcijas riski.

3. Terminu skaidrojums

- 3.1. **Risks** – iespējams notikums, kas var negatīvi ietekmēt Koncerna spēju nodrošināt pakalpojumu sniegšanu vai sasniegt noteiktos komercdarbības mērķus un efektīvi īstenot stratēģiju.
- 3.2. **Būtiskie riski** – notikumi, kas var būtiski negatīvi ietekmēt Koncerna spēju nodrošināt pakalpojumu sniegšanu vai sasniegt noteiktos stratēģiskos mērķus, notikumi, kas Koncernam var radīt būtiskus finansiālus zaudējumus vai būtisku reputācijas kaitējumu, vai notikumi, kas var atstāt negatīvu ietekmi uz fizisko personu veselību un/vai dzīvību, bet kuru iestāšanās varbūtība un/vai iespējamā negatīvā ietekme nav precīzi nosakāma.
- 3.3. **Stratēģiskie riski** – riski, kas saistīti ar stratēģisko mērķu noteikšanu un īstenošanu.
- 3.4. **Darbības riski** – riski, kas saistīti ar darbinieku kļūdām, prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norisi, informācijas sistēmām, projektiem, ietekmi uz vidi, darba vidi un ārējo apdraudējumu.

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

- 3.5. **Finanšu riski** – tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks.
- 3.6. **Juridiskie un atbilstības riski** – riski ārējo apstākļu ietekmes dēļ, kas ietver juridisko un ar dokumentāciju saistīto risku, kā arī, ja neievēro vai pārkāpj atbilstību likumiem, noteikumiem un standartiem.
- 3.7. **Krāpšanas un korupcijas riski** – riski, kad lēmumi var tikt pieņemti savu vai citas personas interešu labā, nepienākošos labumu gūšana, nodarot kaitējumu Koncernam.
- 3.8. **Risku vadība** – esošo un iespējamo risku, to attīstības scenāriju identificēšana, risku cēloņu, ietekmes un iestāšanās varbūtības analīze, risku kontroļu identificēšana un kritisko kontroļu apzināšana, risku novērtēšana pirms un pēc esošajām risku kontrolēm, papildus risku mazinošo pasākumu atlikušā riska mazināšanai apzināšana, izvērtēšana un ieviešana, ja tas nepieciešams, kā arī risku kontrole.
- 3.9. **Būtisko risku kontroles pasākumu ieviešanas plāns** - dokuments, kurā iekļauti apzinātie "kritisku" un "augstu" risku pasākumi Būtisko risku mazināšanai un/vai kontrolēšanai (kritisko kontroļu uzraudzība, papildus risku mazinošo pasākumu ieviešana), atbildīgās funkcijas / struktūrvienības par šo pasākumu ieviešanu / izpildi, kā arī atskaites iesniegšanas termiņi par pasākumu ieviešanu / izpildi.
- 3.10. **Riska apetīte** – riska apjoms un risku veids, kādu Koncerns ir gatavs uzņemt, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus.
- 3.11. **Risku pārvaldības sistēma** – Koncernā izmantotās prakses, rīku un metožu kombinācija, lai identificētu, analizētu, novērtētu, mazinātu un pārvaldītu riskus.

4. Risku pārvaldības pamatprincipi

- 4.1. Risku pārvaldība Koncernā ir neatņemama ikdienas vadības procesu, darbības aktivitāšu, funkciju un citu procesu sastāvdaļa, kas ir saistoša visos Koncerna pārvaldības līmeņos. Risku pārvaldības lēmumu pamats ir riska apzināšanās. Koncerna risku pārvaldības principi:
  - 4.1.1. risku pārvaldība ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā;
  - 4.1.2. risku pārvaldības sistēma un process ir saskaņoti ar Koncerna vajadzībām un risku specifiku;
  - 4.1.3. risku pārvaldība reaģē atbilstoši un savlaicīgi uz ārējām un iekšējām izmaiņām un notikumiem;
  - 4.1.4. risku pārvaldībā tiek izmantota vēsturiskā, aktuālā, kā arī sagaidāmā nākotnes informācija;
  - 4.1.5. notiek regulāra un sistemātiska darbinieku izglītošana un informācijas sniegšana, un izskaidrošana, veicinot sapratni par risku un tā pārvaldīšanu;
  - 4.1.6. risku pārvaldības sistēma tiek pastāvīgi pilnveidota saskaņā ar labākās prakses principiem un pieredzi;
  - 4.1.7. atbildību par risku pārvaldību nosaka dažādos Koncerna vadības līmeņos, precīzi nosakot pienākumus ar mērķi panākt efektīvu Koncerna risku pārvaldību;
  - 4.1.8. risku pārvaldībai svarīga, objektīva un pietiekama informācija tiek laikus nodota tiem darbiniekiem, kuriem tas nepieciešams;
  - 4.1.9. neiecietība attiecībā uz krāpšanu un korupciju.

5. Politikas īstenošana un pārraudzība

- 5.1. **AS "Latvenergo" Padome:**
  - 5.1.1. apstiprina Koncerna Risku vadības politiku;
  - 5.1.2. pārrauga Koncerna risku pārvaldības sistēmas darbību;
  - 5.1.3. katru gadu izskata AS "Latvenergo" Revīzijas komitejas ziņojumu par Koncerna risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti;

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

- 5.1.4. katru gadu izskata AS "Latvenergo" Valdes Koncerna Būtisko risku vadības ziņojumu.
- 5.2. **AS "Latvenergo" Revīzijas komiteja:**
  - 5.2.1. uzrauga Koncerna risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti;
  - 5.2.2. sniedz AS "Latvenergo" Padomei priekšlikumus risku pārvaldības sistēmas trūkumu novēršanai;
  - 5.2.3. ne retāk kā reizi gadā sniedz ziņojumu AS "Latvenergo" Padomei par Koncerna risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti.
- 5.3. **AS "Latvenergo" Iekšējā audita funkcija:**
  - 5.3.1. regulāri pārbauda risku pārvaldības sistēmas organizāciju un darbību un novērtē, vai Būtiskie riski ir pietiekami pārvaldīti un vai risku novērtēšana un ziņošana par riskiem un kontrolēm ir atbilstoša un ticama.
- 5.4. **AS "Latvenergo" Valde:**
  - 5.4.1. izveido visaptverošu Koncerna Risku pārvaldības sistēmu;
  - 5.4.2. izstrādā Risku vadības politiku;
  - 5.4.3. apstiprina ikgadējo Koncerna Būtisko risku vadības ziņojumu, t.sk. aktuālos Būtiskos riskus un Koncerna risku apēfītes definējumu;
  - 5.4.4. ne retāk kā reizi gadā sniedz ziņojumu AS "Latvenergo" Padomei par Koncerna Būtisko risku pārvaldību.
- 5.5. **Koncerna kapitālsabiedrības Valde:**
  - 5.5.1. nodrošina risku vadību attiecīgajā Koncerna kapitālsabiedrībā atbilstoši Koncerna Risku pārvaldības sistēmai;
  - 5.5.2. apstiprina iekšējos normatīvos dokumentus Risku pārvaldībai Koncerna kapitālsabiedrībā;
  - 5.5.3. apstiprina Koncerna kapitālsabiedrības riskus, t.sk. Būtiskos riskus un izskata Būtisko risku kritisko kontroļu un papildus pasākumu īstenošanas gaitu.
- 5.6. **Koncerna kapitālsabiedrības Virzienu direktori:**
  - 5.6.1. koordinē un uzrauga Risku vadības aktivitātes atbildībā esošajās funkcijās;
  - 5.6.2. uzrauga Būtisko risku kritisko kontroļu un papildu pasākumu īstenošanu atbildībā esošajās funkcijās.
- 5.7. **AS "Latvenergo" Risku vadības komiteja:**
  - 5.7.1. nodrošina vienotu risku pārvaldību Koncernā;
  - 5.7.2. identificē gada aktuālos riskus un veic Koncerna Būtisko risku atlasī detalizētai analīzei;
  - 5.7.3. izskata Koncerna Būtisko risku detalizētās analīzes rezultātus un aktuālo Koncerna Būtisko risku vērtējumus;
  - 5.7.4. izskata un sniedz ieteikumus iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas reglamentē Koncerna risku pārvaldību;
  - 5.7.5. sniedz ieteikumus AS "Latvenergo" Valdei attiecībā uz risku pārvaldības sistēmas uzlabošanu un pilnveidošanu.
- 5.8. **AS "Latvenergo" Risku vadītājs:**
  - 5.8.1. AS "Latvenergo" Valdes uzdevumā veic iekšējo normatīvo dokumentu izstrādi, kas reglamentē Koncerna risku pārvaldību;
  - 5.8.2. sniedz atbalstu Koncerna kapitālsabiedrībām risku pārvaldības ieviešanā un ar to saistītās dokumentācijas nodrošināšanā;
  - 5.8.3. veicina sadarbību starp Koncerna kapitālsabiedrībām risku vadības jautājumos un sekmē vienotu izpratni par risku vadību Koncernā;
  - 5.8.4. uztur un aktualizē vienotu Koncerna Būtisko risku reģistru;
  - 5.8.5. nodrošina ikgadēju Koncerna būtisko risku novērtēšanu;
  - 5.8.6. sadarbībā ar Koncerna kapitālsabiedrībām nodrošina AS "Latvenergo" Risku vadības komitejas atlasīto Koncerna būtisko risku detalizētu analīzi;

Latvenergo koncerna Risku vadības politika

5.8.7. nodrošina AS "Latvenergo" vadību ar visaptverošu informāciju par Koncerna būtiskajiem riskiem, to novērtējumu un kontroles pasākumiem.

5.9. Koncerna kapitālsabiedrības funkciju/ struktūrvienību vadītāji:

5.9.1. nepārtraukti seko līdzi savu vadīto funkciju/ struktūrvienību procesiem un ārējai komercdarbības videi, lai atbilstoši savas funkcijas/struktūrvienības darbības jomai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu esošos un potenciālos riskus – nodrošinātu risku kontroļu īstenošanu un papildu risku mazinošo pasākumu apzināšanu, izvērtēšanu un ieviešanu, ja nepieciešams.

5.10. Koncerna kapitālsabiedrības darbinieki:

5.10.1. veic Risku vadību savas kompetences un izveidoto procesu un/vai procedūru ietvaros;

5.10.2. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu savā darbā.

5.11. Koncerna kapitālsabiedrībās par risku pārvaldību atbildīgie darbinieki:

5.11.1. apkopo informāciju par Koncerna kapitālsabiedrības riskiem, t.sk. Būtiskajiem riskiem, to ikgadējām aktualitātēm, izvērtējumu un risku vadību;

5.11.2. savlaicīgi informē Koncerna kapitālsabiedrības Valdi un AS "Latvenergo" Risku vadītāju par jauna Būtiskā riska identificēšanu;

5.11.3. sadarbībā ar Koncerna kapitālsabiedrībām un AS "Latvenergo" Risku vadītāju veic AS "Latvenergo" Risku vadības komitejas atlasīto Būtisko risku, kas attiecas uz attiecīgo Koncerna kapitālsabiedrību, detalizētu izvērtēšanu;

5.11.4. informē Koncerna kapitālsabiedrības Valdi par AS "Latvenergo" Risku vadības komitejas atlasīto Būtisko risku, kas attiecas uz attiecīgo Koncerna kapitālsabiedrību, analīzi un izvērtēšanu, un iesniedz apstiprināšanai priekšlikumus Būtisko risku kontroles pasākumu ieviešanas plānam, ja tāds nepieciešams;

5.11.5. iesniedz AS "Latvenergo" Risku vadītājam ziņojumu par atlasīto Būtisko risku analīzes rezultātiem.

6. Risku pārvaldības process

6.1. Koncerna risku pārvaldības process ietver šādus elementus:

6.1.1. risku identificēšana;

6.1.2. risku analīze;

6.1.3. risku novērtēšana;

6.1.4. papildu risku mazinošo pasākumu plānošana;

6.1.5. risku pārvaldības uzraudzība un risku pārskatīšana;

6.1.6. ziņošana un informēšana.

7. Atbildība par politikas uzturēšanu

AS "Latvenergo" Risku vadības un apdrošināšanas funkcija atbild par šīs Politikas uzturēšanu un aktualizē Politiku ne retāk kā reizi trijos gados.

8. Saistītie dokumenti

8.1. *Latvenergo* koncerna Korporatīvās pārvaldības politika.

8.2. *Latvenergo* koncerna Krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas politika.

9. Pakārtotie dokumenti

Koncerna kapitālsabiedrību Risku vadības noteikumi.

***